

αφορμή

αφορμή, η, ουσ. [<αρχ. ἀφορμή], η αφορμή. (Ακολουθούν 11 φρ.)·

- *άμα θέλω να σε βρίσω, χίλιες αφορμές σου βρίσκω*, όταν θέλουμε να προσβάλλουμε ή να μαλώσουμε με κάποιον, μπορούμε να βρούμε όσες αφορμές θέλουμε: «όσο και να προσπαθείς να μου φέρεσαι εντάξει, άμα θέλω να σε βρίσω, χίλιες αφορμές σου βρίσκω»·

- *αφορμή γύρευε κι αφορμή βρήκε*, λέγεται στην περίπτωση που, όταν κάποιος έχει βάλει σκοπό να ενεργήσει σε βάρος κάποιου ή κάποιων, ψάχνει και βρίσκει ή εφευρίσκει κάποια πρόφαση ή δικαιολογία·

- *βρίσκω αφορμή*, βρίσκω κάποια πρόφαση ή δικαιολογία από τις πράξεις ή τη συμπεριφορά κάποιου για να ενεργήσω σε βάρος του: «βρήκε αφορμή που έβρισε την ομάδα του, και τον πλάκωσε στο ξύλο»·

- *γίνομαι αφορμή*, από τις πράξεις μου ή τη συμπεριφορά μου βρίσκει κάποιος την πρόφαση ή τη δικαιολογία να ενεργήσει σε βάρος μου ή σε βάρος κάποιων: «πέραξε μια γυναίκα της διπλανής παρέας κι έγινε αφορμή να πλακωθούν οι δυο παρέες στο ξύλο»·

- *γυρεύω αφορμή*, βλ. φρ. *ψάχνω αφορμή*·

- *δίνω αφορμή*, με τις πράξεις μου ή τη συμπεριφορά μου, δίνω σε κάποιον την πρόφαση ή τη δικαιολογία να ενεργήσει σε βάρος μου: «έβριζε συνέχεια τον ΠΑΟΚ κι έδωσε αφορμή στον τάδε, που είναι φανατικός παοκτζής, να τον πλακώσει στο ξύλο». (Λαϊκό τραγούδι: *οι μάπες κάνουν τον νταή και τσατίζονται· κακολογούν εσένα κι αφορμές μου δίνουνε - αμάν, αμάν, και θηρίο γίνουμαι*)·

- *δίνω αφορμή για σχόλια*, ενεργώ άστοχα ή συμπεριφέρομαι ανάρμοστα, πράγμα που δίνει την ευκαιρία στους άλλους να σχολιάζουν σε βάρος μου: «με τις κακές παρέες που κάνεις, δίνεις αφορμή στον κόσμο για σχόλια»·

- *ζητώ αφορμή*, βλ. φρ. *ψάχνω αφορμή*. (Λαϊκό τραγούδι: *κι εγώ στο χαμηλό πορτάκι θέλω να μπω κι όλο ζητώ μια αφορμή*)·

- *με αφορμή*, λέγεται για γεγονός που χρησιμοποιεί κάποιος ως πρόφαση ή ως δικαιολογία για να κάνει ή να μην κάνει κάτι: «με αφορμή την απεργία των αστικών λεωφορείων δεν πήγε στη δουλειά του || με αφορμή του δωρεάν εισιτηρίου πήγε στο ματς»·

- *σαν δε θέλω, γριά, να σε φιλήσω, χίλιες αφορμές σου βρίσκω*, βλ. λ. [γριά](#)·

- *ψάχνω αφορμή*, προσπαθώ να βρω μια πρόφαση ή δικαιολογία από τις πράξεις ή τη συμπεριφορά κάποιου για να ενεργήσω σε βάρος του: «απ' ό,τι ξέρω δε σε συμπαθεί και ψάχνει αφορμή να σε δείρει»·